

OBSAH

ÚVODEM	5

I. K NĚKTERÝM OTÁZKÁM MARXISTICKÉ HISTORIOGRAFIE

Jurij Křížek: MARXISTICKÁ PERIODIZACE DĚJIN Chronologický rámec vývoje lidstva, hledisko pro členění vývoje, hledisko ekonomickospolečenských změn	9
Marie Huláková: MARXISTICKÉ POJETÍ DĚJIN Závislost společenského vědomí na společenském bytí	12
Marie Huláková: DIALEKTIKA DĚJINNÉHO VÝVOJE Třídy a třídní boj. Úloha osobností v dějinách	15

II. K DĚJINÁM ČSSR

Evžen Plasl: PRAVĚKÉ KULTURY NA ÚZEMÍ NAŠEHO STÁTU Přehled nejnovějších výzkumů v oblastech pravěkých kultur	21
Josef Poulík: NEJSTARŠÍ STÁTNÍ ORGANIZACE A JEJICH TŘÍDNÍ CHARAKTER Úloha těchto organizací. Třídní složení společnosti, organizace sou- kromého a veřejného života	24
Jurij Křížek: VLIV VŘSR NA VÝVOJ VE STŘEDNÍ EVROPĚ Boj Čechů a Slováků proti monarchii. Koncepte samostatného stá- tu a Masarykova akce v zahraničí	28
Josef Harna: ČESKOSLOVENSKO V OBDOBÍ DOČASNÉ STABILIZACE KAPITALISMU Podmínky dočasné a částečné stabilizace kapitalismu, buržoazně kapitalistický charakter československého státu ve srovnání s ka- pitalistickou Evropou	33

Jaroslav Matějka: POSTAVENÍ A POLITIKA ČESKOSLOVENSKA MEZI DVĚMA SVĚTOVÝMI VÁLKAMI Zahraniční politika. Postavení KSČ v mezinárodním komunistickém hnutí a v životě republiky	37
Alena Bártlová: SLOVENSKO MEZI DVĚMA VÁLKAMI Postavení Slovenska v období 1918—1939	40
Marie Huláková: KULTURA ČSR MEZI DVĚMA VÁLKAMI Levicová a pravicová kulturní fronta, česká a slovenská avantgarda	43
Václav Král: MNICHOV 1938 Politika velmocí, postavení Československa na sklonku třicátých let, zrada české a slovenské buržoazie	46
Míroslav Kropilák: NAŠE VLAST ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY Hospodářská situace, fašistický útlak v protektorátě, slovenský klerofašistický stát	50
Václav Peša: NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÝ BOJ ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY Dvě koncepce odboje. KSČ rozhodnou silou v boji proti okupantům	54
Václav Melichar: SSSR A ČESKOSLOVENSKÝ ODBOJ Slovenské národní povstání, pražské povstání, osvobození republiky Rudou armádou	57
Míroslav Bouček: CESTA K SOCIALISTICKÉ REVOLUCI Zostření vnitropolitické situace v ČSR, únor 1948 jako socialistická revoluce	60
Václav Melichar: MEZINÁRODNÍ SOUVISLOSTI BUDOVÁNÍ SOCIALISMU V ČSR ČSR v socialistické soustavě, RVHP	63
Antonín Faltys: BUDOVÁNÍ SOCIALISMU V ČSR RVHP a Varšavská smlouva	66
Antonín Faltys: KRIZE SEDESÁTÝCH LET A NÁSTUP KONSOLIDACE Ekonomické a politické otázky socialistické společnosti, společenská a hospodářská krize v 60. letech, nástup ke konsolidaci poměrů	71
Ladislav Suško: ČESKOSLOVENSKO FEDERATIVNÍM STÁTEM Cesta československé federace	75
Marie Huláková: ROZVOJ KULTURY V ČSSR Česká a slovenská kultura v socialistickém Československu	78

III. KE SVĚTOVÝM DĚJINÁM

Věra Eisnerová: NEJSTARŠÍ STOPY PO ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A OSÍDLENÍ SVĚTA Přírodní podmínky a vývoj člověka na zemi	85

Evžen Plesl, Miroslav Richter: ROZKLAD PRAVĚKÉ PRVOBYTNĚ POSPOLNĚ SPOLEČNOSTI Příčiny rozpadu, analýza vzniku třídní společnosti nejstarších ci- vilizací	89
Jaroslav Cesar: ASIJSKÝ VÝROBNÍ ZPŮSOB Podstata asijského výrobního způsobu podle klasiků marxismu- leninismu	93
Jan Burian: ANTICKÝ VÝROBNÍ ZPŮSOB Vznik a odstata otrokářské velkovýroby u Řeků a Římanů	95
Jan Burian: ZÁNİK ANTIKY Co je antika, přínos antické vzdělanosti, problém zániku antiky	98
Dušan Třeštík: POČÁTKY FEUDÁLNÍ SPOLEČENSKOEKONOMICKÉ FORMACE Srovnání vývoje v oblasti západní, jihovýchodní, střední a východ- ní Evropy	101
Dušan Třeštík: KULTURA RANÉHO FEUDALISMU Raný feudalismus ve vztahu k antice, nejvýznamnější kulturní pro- jevy a jejich charakter	103
Dušan Třeštík: FEUDÁLNÍ VÁLKY, JEJICH PŘÍČINY A POVAHA TRÍDNÍCH BOJŮ Podstata a cíle třídních válek, feudální války, lidové hnutí za feudalismus	106
Miroslav Hroch: VÝROBA A SPOLEČNOST V OBDOBÍ POZDNÍHO FEUDALISMU Změny ve výrobním způsobu, vliv výroby na diferenciaci společ- nosti a vznik společenských institucí	108
Jaroslav Kudrna: KULTURA ROZVITÉHO FEUDALISMU Církevní a světské vlivy v kultuře rozvitého feudalismu ve světě a u nás	112
Leoš Jeleček: KAPITALISTICKÝ VÝROBNÍ ZPŮSOB Podstata a rozvoj kapitalistické tovární výroby, vznik jednotného trhu, kapitalismus volné soutěže	115
Josef Mužík: VZNIK MARXISMU — VĚDECKÉHO UČENÍ O SPOLEČNOSTI Zakladatelé vědeckého světového názoru, historická úloha děl- nické třídy	119
Václav Peša: REVOLUČNÍ TEORIE A PRAXE MEZINÁRODNÍHO DĚLNICKÉHO HNUTÍ Vznik dělnické třídy, počátky dělnického hnutí, revoluční teorie jako podmínka uvědomění dělnické třídy	123

Václav Peša: REFORMISMUS A REVIZIONISMUS V MEZINÁRODNÍM DĚLNICKÉM HNUTÍ	
Důsledky v mezinárodním dělnickém hnutí, formy a podoby oportu- nismu v dělnickém hnutí na sklonku 19. století	126
Jurij Křížek: VZNIK SSSR	
První období všeobecné krize kapitalismu, světodějný význam VRSS, úloha V. I. Lenina	129
Václav Peša: BOJ PROTI FAŠISMU	
Politika kolektivní bezpečnosti, taktika jednotné lidové fronty . . .	133
Jindřich Volek: NOVÝ POMĚR SIL PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE	
Nový poměr sil mezi kapitalismem a socialismem, nástup lidově de- mokratických revolucí	136
Jaroslav Cesar: NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉ HNUTÍ V KOLONIÍCH	
Nové uspořádání světa v Asii a Africe, v přehledu o hnutích v ji- hovýchodní Asii, Indočíně, Indonésii a Malajsku	139
Jan Zvada: DRUHÉ OBDOBÍ VŠEOBECNÉ KRIZE KAPITALISMU	
Rozpory v poválečném světě, mezinárodní hnutí komunistických a dělnických stran, národní osvobozenecské hnutí	143
Václav Král: VZNIK SVĚTOVÉ SOCIALISTICKÉ SOUSTAVY	
Vliv socialistických států na celosvětový společenský vývoj, RVHP, EHS, vojenskopolitická seskupení a Varšavská smlouva	146
Jaroslav Cesar: VZNIK „TŘETÍHO SVĚTA“	
Problémy rozvojových zemí, zvláštnosti v situaci ekonomické, so- ciální a politické	150
Jaroslav Cesar: POSTOJ ČÍNY K ROZVOJOVÝM ZEMÍM	
Maoismus a rozvojové země v současnosti	154
Jaroslav Cesar: ARABSKO-IZRAELSKÝ KONFLIKT	
Historický výklad	157
Václav Melichar: VARŠAVSKÁ SMLOUVA	
Důvody vzniku, její charakter a poslání	162
Jurij Křížek: NEROVNOMĚRNÝ VÝVOJ V SOUČASNÉM SVĚTĚ	
Politika soužití dvou rozdílných společenských soustav, poznání základních rozdílů mezi kapitalistickým a socialistickým světem	165
Jindřich Filipec: VĚDECKOTECHNICKÁ REVOLUCE	
Její podstata, věda jako výrobní síla v rozdílných společenských soustavách, perspektivy lidstva — komunistická budoucnost . . .	169